

Bosses Trimguide

Guiden bygger på mitt eget gamla valspråk "ungefär rätt är alltid bättre än exakt fel"!

Med det menar jag att man skall se till att kunna få till ett skapligt bra trim snabbt och säkert och inte försjunka i tokoptimering av en enskild detalj.

1. Kolla mastkurvan

Om inte mastkurvan ser vettig ut är det svårt att få något segel att stå bra. Titta på masten uppifrån och kolla så att den är skapligt rak sidledes och att mastkurvan framåt-bakåt är jämn och fin, den bör ligga mellan några mm för bukigt segel upp till 10-12 mm för ett plant segel. Se ett par kurvor nedan.

2. Ställ in kicken, läns

Håll båten med fören nedåt och skotet i länsläge. Kolla att akterliket är lagom spänt och öka eller minska kickningen om det behövs. Notera att man i lättvind måste ha väldigt lätt i kicken för att storen skall svänga fram ända till vanten utan motstånd. När du är nöjd är kickens inställning klar, så låt bli den ända tills du provseglat båten! Flippa nu över storen från sida till sida, om akterlikets sträckning varierar så står er mast snett, eller så har ni en kick som sitter snett på masten. Det kan även vara så att ni satt masten lite vriden i båten eller borrarat masten lite snett i förhållande till prebenden. Ta reda på vad det beror på och justera till det.

3. Justera storen, kryss

Själv kör jag ett snabbtrim med fingrarna som måttstock, i grunden hämtad från Lesters hemsida (länken ligger på SRSS hemsida och sidan rekommenderas varmt). Jag kör med ett till två fingrar mellan bommen och storseglet, faktiskt inte så kritiskt. Sedan ställer jag in skotningen så att bommen ligger ca. 10 mm (en fingertopp) från skotstolpen och att skotet drar sidledes, inte nedåt. Justera höjden på skotstolpen om det behövs, om skotet drar nedåt så "kickar" skotet storen och det går inte att justera. Med båten liggandes på sidan utan vind i seglet så ställer jag in twisten så att det blir tre fingrar (60 mm) mellan mittlattan och akterstaget och jag ställer in det med puschern **inte** med kicken! Genom att göra på det här sättet så har man ställt in ett bra kickförhållande mellan kryss och läns. Puschern skall inte användas för att justera mastkurvans nederdel.

När allting är klart och man börjar segla så kan man göra finjusteringar med kicken, det rör sig aldrig om mer än ett halvt varv och det påverkar inte kickningen på länsen så det märks.

Observera att twisten i storen nog är den enskilt viktigaste parametern i hela båtens trimning. Den påverkar lovgirigheten mycket kraftigt och därmed höjdtagningen, den påverkar hur båten axar efter vågor och slag, så känn efter själva. Att gå ner till 50 mm funkar bra i smult vatten och att öka till 65 funkar utmärkt om man vill ha en neutralare båt som axar bättre, men på bekostnad av höjden!

4. Justera focken

Den viktigaste parametern på focken anser jag vara skotvinkeln, därefter twisten och sist djupet vid bommen. Att öppna skotvinkeln ger direkt en båt som axar bättre, blir mer lovgirig, men utan att självklart ta bättre höjd. För öppen fock i förhållande till storen ger ofta en båt som är mycket svår att slå med. Själv kör jag med 55-65 mm mellan jibblift och sidan av masten, med andra ord tre fingrar även här. Det viktiga här är att justera focken ihop med storen så de jobbar bra tillsammans. Segla nära bryggan och lova upp försiktigt, då vill jag att det slår in i storen lite före det slår in i focken. Absolut inte tvärt om!

Jibbliften ställer jag så jag får knappt två fingrar mellan liften och akterliket vid övre sömmen, men det skall följa storens twist. Har jag av någon anledning mer twist i storen så ökar jag i focken. I mycket lätt vind öppnar jag upp twisten rejält i focken och kör 40-50 mm (mest för att jag sett att engelsmännen gör det ☺)

Vid bommen kör jag ca 20-25 mm, två fingrar alltså.

5. Cunningham

Försök att köra så lös cunningham som möjligt. I storen drar jag åt precis så att bendrynkorna försvinner, viket i frisk vind betyder väldigt hårt och i lättvind helt lös. Så se till att ni har en välfungerande trimmöjlighet här. I de segel som vi använder är det totalt bara ca 1,5 mm intag i de tre sömmarna och att dra hem cunningham hårt töjer ganska lätt ut seglet lika mycket och planar därför ut det avsevärt. För fockens cunningham gäller ungefär samma sak, helt lös i lättväder och hemtagen i friskare vind, då för att ta bort överflödiga buk som tillförs av att förstaget saggar.

6. På vattnet

Efter att man gått igenom detta snabbtrim så skall man ut på vattnet för att kolla om det vart bra. Det första jag gör är att segla rakt ifrån mig själv för att se hur akterliket faller ut, efter lite övning ser man väldigt tydligt om det är för öppet eller för stängt. Sedan känner jag på balansen och hur hon kommer igång efter slag. I samband med ta brukar jag leta upp Brunte eller någon annan bra seglare för att se om fart och höjd är rätt. Om jag inte tar höjd, men har riktigt bra far. Då tar jag hem ett kvarts varv i kicken för att få lite mer lovgirighet. Om jag varken har höjden eller farten så är troligen focken för stängd och då öppnar jag antingen skotvinkeln eller twisten. Man kan också jämföra krängningen med andra båtar, om man lutar mer så har man relativt sett mer stängda segel och tvärt om. Notera att detta som sagt var en snabb guide för att komma ungefär rätt, gör ni som det står så skall båten gå riktigt bra. Men för att vinna måste ni träna tillräckligt för att kunna justera till det där lilla extra och det är upp till var och en att ta sig så långt.

7. Torrsegling

En viktig del av torrseglingen är även att lära sig att "parkera sin båt". Att lämna seglen med kraft i förstör ett segel på några dagar. Så släpp på cunningham och kick. Det är även bra att släppa ut skotet till läns och därefter släppa rejält på lovartsvantet, då böjer masten lite grand sidledes och storseglet står helt avlastat i ett plant och fint läge, man kan till och med lossa akterstaget helt om man kollar så att det inte spänner akterliket.

Mycket av det trim som beskrivs här går utmärkt att torrsegla i vardagsrummet, här har ni tid att testa fram och åter och lära känna de olika justeringarna. **Gör det och om det är något som inte funkar riktigt bra, fixa det med en gång för tusan!**

Många seglare kommer till kappsegling efter kappsegling med samma småproblem som förstör seglingsupplevelsen för dem, de kanske vanligaste exemplen är:

Slitna skot som går av, det syns tydligt dagen innan. Byt innan de går av.
Skot som fastnar, tejpa över eller gör om innan något dyrt går sönder.
Dåligt fungerande akterstagssträckare, lätt fixat och enormt stor förbättring
Cunningham som inte går att justera ordentligt, pilligt men väl värt att fixa
Fel längd på vantskruvar, bocka om dem, sätt på en förlängning eller köp ny

Om ni inte vet hur man skall göra, fråga! De flesta av oss som hållit på ett tag hjälper gärna till, det är roligare även för oss om era båtar funkar bra. Vi kommer så klart försöka slå er i kappseglingen, men vi gillar när det är svårt och gläder oss även över era framgångar när ni slår oss, speciellt om vi känner att vi har en liten del i er framgång.

SWE 43 Bosse